

Opolnomočiti

*Povezovanje različnosti za
aktivnosti mladih*

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

 **Socialna
akademija**

Kolofon

Naslov publikacije: Opolnomočiti: Povezovanje različnosti za aktivnosti mladih

Vodilni razvijalec: Petr Kantor

Oblikovanje in grafika: Eva Gajšek

Fotografije: Leonardo AI

Ljubljana, december 2023

Izdal: Socialna akademija, Ljubljana. Predstavnik: Matej Cepin

Izjava o omejitvi odgovornosti: Projekt Ustvarjalni digitalni prostori in ta priročnik je sofinancirala Evropska unija v okviru programa Erasmus+. Izražena stališča in mnenja pa so izključno stališča in mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije, Evropske komisije ali Slovenske nacionalne agencije za program Erasmus+ (Zavod za razvoj mobilnosti mladih MOVIT). Evropska unija, Evropska komisija ali Slovenska nacionalna agencija za program Erasmus+ (Zavod MOVIT za razvoj mobilnosti mladih) ne morejo biti odgovorni za vsebino te publikacije.

To delo je licencirano pod [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/): Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna.

Kazalo vsebine

Uvod 5

Prvo poglavje: Standardi učinkovitega mladinskega dela z namenom aktivacije mladih za skupnostne pobude 7

Drugo poglavje: Dobre prakse vključevanja mladih 33

Zaključek 39

Uvod

Ta priročnik ponuja kratko predstavitev 11 načel in primerov dobrih praks za opolnomočenje mladih in spodbujanje vključujočega delovanja v skupnostih. S strukturiranimi pristopi in s skupnimi mrežami pobude omogočajo mladim, da prevzamejo osrednjo vlogo pri oblikovanju prihodnosti v svojih skupnostih. Z ocenjevanjem rezultatov in omogočanjem inovacij ustvarjajo vključujoče, ozaveščene in živahne družbe.

Ta priročnik služi kot kažipot lokalnim skupnostim, ki si prizadevajo za opolnomočenje mladih in spodbujanje pozitivnih sprememb, ter zagotavlja vpoglede in strategije za gradnjo boljše prihodnosti za vse. Pri oblikovanju teh standardov smo uporabili sodelovalni pristop, pri čemer smo se oprli na spoznanja izvajalcev, znanstvenikov in voditeljev skupnosti, da bi zagotovili njihovo ustreznost in učinkovitost v različnih kontekstih.

Standardi učinkovitega mladinskega dela z namenom aktivacije mladih za skupnostne pobude

Prvo poglavje

Pomembno je uporabljati indikatorje standarda za kakovostno mladinsko delo na lokalni ravni, saj ti zagotavljajo jasen okvir za ocenjevanje kakovosti in učinka pobud za mladinsko delo v skupnosti. Ti kazalniki so dragoceno orodje za lokalne organizacije in izvajalce, saj jim omogočajo, da svoje delovanje merijo glede na priznane standarde in dobre prakse. Z upoštevanjem teh kazalnikov lahko mladinski delavci povečajo kredibilnost svojih programov, zagotovijo prevzem odgovornosti in spodbujajo spodbudno okolje za celosten razvoj mladih, kar na koncu prispeva k splošni blaginji in opolnomočenju celotne skupnosti.

Pomembno je poudariti, da vrstni red kazalnikov ne zmanjšuje pomena nobenega od njih, temveč zagotavlja strukturiran pristop k vrednotenju. Spremljanje lahko poteka v razponu od enega meseca do največ dveh let, odvisno od ambicij in ciljev, ki si jih je zastavila določena skupina.

Seznam načel:

*Načelo 1: Vključujoče
sodelovanje*

*Načelo 2: Skupna vizija in
cilji*

*Načelo 3: Učinkovita in
pregledna komunikacija*

*Načelo 4: Skupno
načrtovanje in
sprejemanje odločitev*

*Načelo 5: Souporaba
virov in krepitev
splosnosti*

Načelo 6: Stalno spremljanje in vrednotenje

Načelo 7: Krepitev vloge mladih

Načelo 8: Mehanizmi za reševanje konfliktov

Načelo 9: Zagovorništvo in ozaveščanje

Načelo 10: Trajnostno sodelovanje

Načelo 11: Varno okolje

Načelo 1: Vključujoče sodelovanje

Cilj

Ustvariti participativno okolje, v katerem se vsi deležniki, ne glede na svoje ozadje ali sposobnosti, počutijo cenjene in so motivirani za učinkovit prispevek.

Ukrepi

- Opredelite in vključite različne zainteresirane strani, vključno z mladimi, starši, vzgojitelji, lokalnimi organi, organizacijami skupnosti in podjetji.
- Zagotovite preglednost postopkov odločanja, da bi spodbudili zaupanje in vključenost.
- Uporabljajte tehnološka orodja za izboljšanje dostopnosti in sodelovanja med različnimi skupinami.

Metode za doseganje cilja

- **Opredelitev skupin deležnikov:** Določite in razumite vloge in interese deležnikov.
- **Inkluzivno sprejemanje odločitev:** Zagotovite enakopravno udeležbo v odločevalskih procesih.
- **Stalno komuniciranje:** Ohranjanje odprtih kanalov za povratne informacije za stalno sodelovanje.

Standard

Aktivno vključevanje različnih deležnikov, zagotavljanje pravične zastopanosti mladih in drugih članov skupnosti ter spodbujanje vključevanja in sodelovanja.

Kaj lahko merimo?

- Število in odstotek vključenih subkultur in manjšin.
- Lahkotnost ali težavnost vključevanja posameznikov v proces sodelovanja.
- Število in raznolikost skupin deležnikov, vključenih v odločanje.
- Zastopanost spola, narodnosti, socialno-ekonomskega statusa in drugih ustreznih demografskih značilnosti v skupinah za odločanje.
- Prisotnost in učinkovitost podpornih sistemov za osebe s posebnimi potrebami v

celotnem procesu vključevanja.

Kako lahko merimo?

- Spremljajte zastopanost, izvajajte ankete in spremljajte udeležbo, da bi ugotovili vključenost subkultur in manjšin.
- Zbirajte povratne informacije ali opravite intervjuje, da ocenite dostopnost postopka vključevanja in poudarite stopnjo vključenosti v nehomogeni skupnosti.
- Dokumentirajte sestavo odborov za odločanje in spremljajte demografske podatke.
- Zberite povratne informacije posameznikov s posebnimi potrebami in ocenite zagotovljene prilagoditve.
- Ocenite vključenost raznolikih deležnikov v programu z ocenami od 1 do 5 (1 pomeni odlično, 5 pa slabo).

Kje lahko merimo?

V celotnem procesu vključevanja skupnosti.

Razlaga standarda

Aktivno vključevanje različnih skupin deležnikov s poudarkom na vključevanju, enakosti in zastopanosti različnih demografskih skupin, vključno s slabše zastopanimi skupinami prebivalstva.

Načelo 2: Skupna vizija in cilji

Cilj

Skupno oblikovanje jasnih, vključujočih in dosegljivih ciljev, ki odražajo skupne želje in potrebe.

Ukrepi

- Spodbujanje dialoga in delavnic za oblikovanje skupne vizije in določitev skupnih ciljev za razvoj in opolnomočenje mladih.
- Zagotovite stalno komunikacijo in mehanizme povratnih informacij za ohranjanje in izpopolnjevanje skupne vizije in ciljev skozi čas.
- Spodbujajte različne načine sodelovanja na delavnicah, da zagotovite vključenost in prispevek vseh zainteresiranih strani.

Metode za doseganje cilja

- **Vodene delavnice:** Zainteresirane strani vključite v strukturirane razprave z uporabo vizualnih pripomočkov in skupinskih vaj.
- **Tehnike sodelovanja:** Uporabite analizo SWOT in določanje ciljev SMART za celovito načrtovanje.
- **Vključevanje različnih zainteresiranih strani:** Zagotovite raznoliko zastopanost in vzpostavite povratne zanke za stalno sodelovanje in izpopolnjevanje ciljev.

Standard

Oblikovanje skupne vizije in skupnih ciljev za razvoj in opolnomočenje mladih s pomočjo participativnih procesov.

Kaj lahko merimo?

- Ravnovesje med "top-down" in "bottom-up" pristopi pri razvoju strategije.
- Število in vrsta izvedenih delavnic ter demografski podatki o udeležencih.
- Vključenost in sodelovanje zainteresiranih deležnikov pri določanju skupnih ciljev.
- Prisotnost in celovitost izvedljivih ciljev in strategij za le-te.
- Uspešno uresničevanje skupnih ciljev v daljšem časovnem obdobju.

Kako lahko merimo?

- Preverite izvor vsake strategije ali pobude in jo opredelite kot "top-down" ali "bottom-up".
- Vodite evidenco izvedenih delavnic in spremljajte značilnosti udeležencev.
- Izvedite ankete ali intervjuje, da ocenite vključenost zainteresiranih deležnikov ter zagotovite jasnost ciljev in strategij.
- Občasno preverjajte napredek skupnih ciljev in dokumentirajte rezultate.
- Določitev skupnih ciljev in vizije ocenite od 1 do 5 glede na jasnost in dosegljivost.

Kje lahko merimo?

Proces razvoja strategije skupnosti.

Razlaga standarda

Aktivno vključite različne deležnike v oblikovanje skupne vizije in ciljev razvoja mladih ter zagotovite, da so cilji specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno opredeljeni (SMART).

Načelo 3: Učinkovita in pregledna komunikacija

Cilj

Zagotavljanje jasne, dostopne in odprte komunikacije, ki omogoča zaupanje in razumevanje med vsemi udeleženci.

Ukrepi

Vzpostavite pregledne in redne komunikacijske kanale, kot so sestanki, spletne platforme in glasila, za izmenjavo informacij in posodobitev med zainteresiranimi stranmi.

Metode za doseganje cilja

- **Načrtovana srečanja:** Dogovorite se za redna osebna ali virtualna srečanja za dosledno interakcijo.
- **Spletni portali:** Vzpostavite centralizirane platforme za izmenjavo informacij in razprave.
- **Zbiranje povratnih informacij:** Uporabite ankete in javnomnenjske raziskave za usklajevanje komunikacije s potrebami zainteresiranih strani.

Standard

Izvajanje odprtih in zanesljivih metod komuniciranja za spodbujanje preglednosti in zaupanja med partnerji prek različnih kanalov in prilagajanje potrebam zainteresiranih strani po komuniciranju.

Kaj lahko merimo?

- Stopnja preglednosti pri komuniciranju.
- Raven zaupanja med partnerji pri skupnih dejavnostih.
- Doseg in vključenost prek družabnih omrežij.
- Vključenost v procese pridobivanja povratnih informacij na več ravneh.
- Uporaba različnih komunikacijskih metod, prilagojenih različnim deležnikom.
- Število uporabljenih komunikacijskih kanalov.

Kako lahko merimo?

- Pridobite in zagotovite povratne informacije o razpoložljivosti in dostopnosti ključnih dokumentov in informacij v komunikacijskih kanalih.
- Izvedite ankete ali intervjuje za ugotavljanje zaupanja in sodelovanja partnerjev
- Analizirajte kazalnike, kot so število sledilcev na družabnih omrežjih, stopnja vključenosti in doseg.
- Dokumentirajte število in vrste mehanizmov povratnih informacij ter njihove rezultate.
- Zberite mnenja o uporabi vizualnih pripomočkov in različnih metod komuniciranja.
- Spremljajte in poročajte o raznolikosti komunikacijskih kanalov, pogostosti in dosegu.
- Ocenite preglednost in učinkovitost komunikacijskih kanalov z ocenami od 1 do 5.
- Predlagajte izboljšave za boljše komuniciranje med deležniki.

Kje lahko merimo?

Tekom celotnega procesa komunikacije in sodelovanja.

Razlaga standarda

Izvajanje preglednih, zaupanja vrednih in prilagodljivih komunikacijskih kanalov, ki spodbujajo preglednost in učinkovito sodelovanje zainteresiranih strani.

Načelo 4: Skupno načrtovanje in sprejemanje odločitev

Cilj

Vključevanje deležnikov v demokratičen proces, v katerem se odločitve sprejemajo kolektivno in odražajo različne poglede in strokovno znanje skupnosti.

Ukrepi

Izvajanje postopkov participativnega odločanja, v katerih imajo zainteresirane strani enakopravno vlogo pri oblikovanju mladinskih programov in politik.

Metode za doseganje cilja

- **Zastopanost zainteresiranih strani:** Zagotoviti raznoliko zastopanost v organih odločanja.
- **Vključujoče razprave:** Organizirajte forume, na katerih lahko vsi enako prispevajo.
- **Oblikovanje soglasja:** Uporabite vaje za skupno določanje prednostnih nalog pri odločitvah.

Standard

Vzpostavite postopke participativnega odločanja, ki vključujejo različne zainteresirane strani, ter izkoristite njihovo strokovno znanje in stališča za razvoj mladinskih programov in politik. Zagotovite preglednost, odgovornost, sinergijo in izmenjavo znanja v procesu odločanja.

Kaj lahko merimo?

- Stopnja udeležbe temelji na Hartovi lestvici participacije.
- Raznolikost vhodnih virov v končnem "izdelku".
- Učinkovitost in vključenost postopka odločanja.
- Raven odgovornosti pri izvrševanju odločitev.
- Učinek sinergije ocenjuje dodano vrednost sodelovanja.
- Učenje in izmenjava znanja med deležniki.

Kako lahko merimo?

- Z anketami ali intervjuji ocenite, kako deležniki zaznavajo stopnjo svoje participacije.
- Preglejte dokumente, politike ali projekte in ocenite raznolikost prispevkov.
- Analizirajte zapisnike sestankov ali evidence, da ugotovite učinkovitost in vključujočnost v procesu odločanja.
- Dokumentirajte vloge in odgovornosti ter ocenite izvajanje dogovorov, da bi izmerili stopnjo odgovornosti.
- Analizirajte rezultate skupnih projektov, da ocenite učinek sinergije. Izvedite ankete ali fokusne skupine, da zajamete izkušnje in znanje, ki so ga deležniki pridobili s sodelovanjem.
- Kako vključujoč je bil postopek odločanja na lestvici od 1 do 5.
- Delite morebitne predloge za izboljšanje sodelovanja med zainteresiranimi stranmi.

Kje lahko merimo?

Skozi vse postopke odločanja in oblikovanja politik.

Razlaga standarda

Izvajanje vključujočih postopkov odločanja, ki vključujejo različne poglede ter zagotavljajo transparentnost, odgovornost in skupno učenje deležnikov, kar vodi k učinkovitejšim rezultatom in sodelovanju.

Načelo 5: Souporaba virov in krepitev spodobnosti

Cilj

Okrepiti kolektivno moč skupnosti z odprto delitvijo virov in priložnosti za učenje ter zagotoviti, da lahko vsi člani prispevajo k njenemu polnemu potencialu.

Ukrepi

Združevanje virov in strokovnega znanja za podporo mladinskim pobudam ter zagotavljanje programov usposabljanja in krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani.

Metode za doseganje cilja

- **Gojenje partnerstev:** Razvijajte sodelovanje z različnimi subjekti, ki so pripravljeni prispevati.
- **Programi usposabljanja:** Izvedite delavnice za izboljšanje spretnosti in znanja zainteresiranih strani.
- **Seznam virov:** Ustvarite dostopne zbirke podatkov o virih za mladinske pobude.

Standard

Vzpostavite mehanizme za zbiranje virov, izmenjavo znanja in programe za krepitev zmogljivosti, ki povečujejo učinkovitost, raznolikost in prilagodljivost mladinskih pobud. Spodbujajte močnejša partnerstva ter učinkovitejšo uporabo virov in strokovnega znanja.

Kaj lahko merimo?

- Število izvedenih usposabljanj.
- Raznolikost virov, ki so na voljo in dostopni mladinskim pobudam.
- Povečanje učinkovitosti v obliki zmanjšanja časa in napora.
- Kakovost in pogostost sodelovanja med zainteresiranimi stranmi.
- Prilagodljivost pri odzivanju na spreminjajoče se okoliščine.

Kako lahko merimo?

- Vodenje urnika usposabljanj ali zbirke podatkov za beleženje števila izvedenih usposabljanj in udeležencev.
- Pripravite popis razpoložljivih virov, jih razvrstite in ocenite njihovo dostopnost različnim skupinam mladih.
- Spremljajte čas, ki je potreben za izvedbo ključnih postopkov, in izmerite zmanjšanje podvajanja prizadevanj.
- Izvedite ankete za oceno kakovosti in pogostosti sodelovanja in komunikacije z zainteresiranimi stranmi.
- Analizirajte hitrost in učinkovitost odzivanja na spreminjajoče se okoliščine ter ocenite prilagodljivost programa.
- Ocenite učinkovitost združevanja virov in prizadevanj za krepitev zmogljivosti od 1 do 5.
- Ponudite vpogled v izboljšanje programov za delitev virov in usposabljanje.

Kje lahko merimo?

Skozi procese delitve virov in krepitev zmogljivosti, od usposabljanj do pobud za sodelovanje.

Razlaga standarda

Izvajanje strategij za medsebojno izmenjavo virov, znanja in usposabljanj, kar bo povečalo raznolikost, prilagodljivost in učinkovitost mladinskih pobud. Spodbujajte močnejša partnerstva ter učinkovito uporabo razpoložljivih virov in strokovnega znanja.

Načelo 6: Stalno spremljanje in vrednotenje

Cilj

Vzpostaviti kulturo refleksije in nenehnega izboljševanja, pri čemer se povratne informacije in podatki uporabljajo za prilagajanje in izpopolnjevanje strategij in ukrepov.

Ukrepi

Redno ocenjujte vpliv in učinkovitost pobud za mladinsko delo s povratnimi informacijami in vrednotenjem, kar vodi k nenehnemu izboljševanju.

Metode za doseganje cilja

- **Določite ključne kazalnike:** Opredelite merljive kazalnike, usklajene s cilji pobude.
- **Redno zbiranje podatkov:** Izvedite sistematične metode za dosledno zbiranje ustreznih informacij.
- **Povratne zanke:** Ustvarite mehanizme za zbiranje prispevkov zainteresiranih strani za stalno ocenjevanje in izboljševanje.

Standard

Vzpostavitev sistematičnega postopka za stalno spremljanje in vrednotenje, ki vključuje redne povratne informacije in vodi k odločitvam, ki temeljijo na podatkih, obravnavanju in reševanju težav, opredelitvi parametrov kakovosti ter uporabi različnih parametrov (kakovostnih in količinskih).

Kaj lahko merimo?

- Število izvedenih ciklov vrednotenja/povratnih informacij in njihovi rezultati. Učinkovitost strategij reševanja in odpravljanja težav, opredeljenih med vrednotenjem.
- Obstoj in upoštevanje parametrov kakovosti in ključnih kazalnikov. Raznolikost parametrov, uporabljenih pri vrednotenju (kvantitativnih in kvalitativnih).

- Obseg, v katerem odločitve temeljijo na informacijah iz vrednotenj in povratnih informacij.
- Kako dobro se pobude spremljajo in ocenjujejo na lestvici od 1 do 5.
- Predlagajte izboljšave za bolj strukturiran postopek vrednotenja.

Kako lahko merimo?

- Vodite evidenco o vsakem evalvacijskem ciklu z dokumentiranjem ciljev, metod in rezultatov.
- Dokumentirajte težave, ugotovljene med evalvacijo, in zabeležite strategije, uporabljene za njihovo reševanje.
- Določite standarde kakovosti ali ključne kazalnike uspešnosti, ocenite uspešnost glede na njih in spremljajte njihovo upoštevanje.
- Podatke, zbrane med vrednotenjem, razvrstite v kvalitativne in kvantitativne ukrepe.
- Spremljajte postopek odločanja in ocenite, kako so informacije iz vrednotenj in povratne informacije vključene v odločitve.

Kje lahko merimo?

Kazalnike stalnega spremljanja in vrednotenja je mogoče opazovati in meriti med evalvacijskimi delavnicami, pri zbiranju povratnih informacij, dokumentiranju in zapisovanju med postopki zagotavljanja kakovosti, v kontekstu odločanja, z rednim preverjanjem, periodičnim ocenjevanjem, med fazami prilagajanja in izboljševanja ter v poročilih in predstavitev.

Razlaga standarda

Izvajanje strukturiranega in trajnega procesa spremljanja in vrednotenja, ki omogoča sprejemanje odločitev na podlagi podatkov, učinkovito reševanje težav, opredeljene parametre kakovosti, različne metode zbiranja podatkov in odločanje na podlagi dokazov.

Načelo 7: Krepitev vloge mladih

Cilj

Aktivno spodbujanje in omogočanje vključevanja perspektiv mladih v vse faze odločanja ter priznavanje njihovega edinstvenega prispevka in potenciala.

Ukrepi

Mladim omogočite, da dejavno sodelujejo v procesih odločanja in izražajo svoja stališča o zadevah, ki jih zadevajo.

Metode za doseganje cilja

- **Zastopanost mladih v organih odločanja:** Zagotovite posebna mesta za mlade v odborih za odločanje.
- **Mladinski forumi in delavnice:** Organizirajte ekskluzivne seje za mlade, na katerih bodo lahko svobodno izražali svoja stališča.
- **Mladinske svetovalne skupine:** Ustanovite svete mladih posameznikov, ki bodo svetovali o politikah in programih.

Standard

Vzpostavitev postopka za vključevanje mladih v proces odločanja in zagotavljanje priložnosti za izmenjavo mnenj in idej. Zagotavljajte ustvarjene/izmenjane priložnosti, obveščajte o uspehu pobud, ki jih vodijo mladi in so prerasle v projekte, podpirajte medvrstniški prenos znanja in ukrepe, sprejete po vključitvi v mladinske pobude.

Kaj lahko merimo?

- Število mladih, vključenih v dejavnosti.
- Število priložnosti, ki so bile ustvarjene/deljene za mlade.
- Število pobud pod vodstvom mladih, ki so se razvile v projekte.
- Učinkovitost medvrstniškega prenosa znanja med udeleženci.
- Ukrepi, ki so jih posamezniki sprejeli po tem, ko so bili vključeni v mladinske pobude.
- Stopnja udeležbe glede na Hartovo lestvico.

Kako lahko merimo?

- Vodite evidenco udeležencev vsake dejavnosti in preštejte število vključenih mladih.
- Beležite priložnosti, ponujene mladim, ter spremljajte prejemnike in odzive.
- Ustvarite seznam pobud, ki jih vodijo mladi, ter spremljajte njihov napredek in razvoj.
- Zbirajte povratne informacije z anketami ali intervjuji, da ocenite učinkovitost medvrstniškega prenosa znanja.
- Izvedite nadaljnje raziskave ali intervjuje, da dokumentirate ukrepe, ki so jih udeleženci sprejeli po vključitvi v mladinske pobude.
- Ocenite stopnjo sodelovanja mladih pri sprejemanju odločitev z ocenami od 1 do 5.
- Podajte predloge za okrepitev vloge mladih v programu.

Kje lahko merimo?

Kazalnike, povezane z opolnomočenjem glasov mladih, lahko merite med mladinskimi dejavnostmi in pobudami ter po njih. Zbirajte podatke in povratne informacije udeležencev, da ocenite stopnjo vključenosti mladih, ustvarjene priložnosti, uspešnost pobud, prenos znanja med vrstniki in ukrepe, ki so jih posamezniki sprejeli po sodelovanju v mladinskih pobudah.

Razlaga standarda

Vzpostavitev strukturiranega procesa za sodelovanje mladih (Hartova lestvica participacije), ki jim omogoča izražanje mnenj, oblikovanje pobud, izmenjavo znanja in postopno prevzemanje odgovornosti za pobude (pot od udeleženca do pobudnika).

Načelo 8: Mehanizmi za reševanje konfliktov

Cilj

Zagotoviti pravične, pregledne in učinkovite mehanizme za obravnavanje in reševanje sporov ter zagotoviti varno in spodbudno okolje za vse.

Ukrepi

Vzpostavitev jasnih mehanizmov za reševanje sporov, da bi konstruktivno reševali nesoglasja in ohranjali pozitivne odnose z zainteresiranimi stranmi.

Metode za doseganje cilja

- **Definirani protokoli:** Vzpostavite jasne postopke za reševanje sporov.
- **Izobraževanje in mediacija:** Zagotovite usposabljanje za reševanje sporov in imenujte mediatorje.
- **Odprta komunikacija:** Ohranite dostopne kanale za dialog med konflikti.

Standard

Izvajanje učinkovitih mehanizmov za reševanje sporov, ki omogočajo konstruktivno reševanje nestrinjanj, preprečevanje sporov in ohranjanje pozitivnih odnosov med deležniki.

Izmerite prisotnost ombudsmana za mlade ali podobnega položaja, vključenost in učinkovitost mediatorjev ali spodbujevalcev, opis mehanizmov za reševanje sporov med mladimi in zainteresiranimi stranmi, število konfliktov (rešenih ali preprečenih) in njihove dokaze, pogostost uporabe mehanizmov, čas, potreben za reševanje konfliktov, odstotek uspešno rešenih konfliktov in trend števila konfliktov skozi čas.

Kaj lahko merimo?

- Prisotnost in vključenost mediatorjev, moderatorjev, ombudsmanov za mlade ali podobnih položajev, ki so odgovorni za obravnavo pomislekov/ pritožb in vodenje postopka reševanja sporov zainteresiranih strani.
- Obsto in učinkovitost opisanih mehanizmov za reševanje sporov med mladimi in deležniki.
- Število konfliktov (rešenih ali preprečenih) in dokazi o teh rešitvah.
- Pogostost uporabe mehanizmov za reševanje sporov.
- čas, potreben za prejem odgovorov in reševanje konfliktov (hitrost reševanja). Odstotek konfliktov, ki so bili uspešno rešeni z uporabo vzpostavljenih mehanizmov.
- Gibanje števila konfliktov skozi čas (naraščanje ali upadanje).
- Obsto delavnic za reševanje konfliktov.

Kako lahko merimo?

- Preverite organizacijske dokumente in ali je v organizaciji prisoten ombudsman za mlade ali podobna vloga ter preverite zapise o njegovih dejavnostih.
- Ocenite učinkovitost mediatorjev ali posrednikov na podlagi povratnih informacij deležnikov in dokumentiranih rezultatov njihovega sodelovanja.
- Analizirajte dokumente in smernice za opisane mehanizme za reševanje sporov med mladimi in deležniki.
- Vodite evidenco o konfliktih, njihovih rešitvah in podpornih dokazih.
- Vodite evidenco o tem, kolikokrat so bili uporabljeni mehanizmi za reševanje konfliktov.
- Evidentirajte čas, ki je potreben od prijave konflikta do njegove rešitve.
- Izračunajte odstotek uspešno rešenih konfliktov.
- Spremljajte gibanje števila konfliktov skozi čas.
- Kako učinkoviti so mehanizmi za reševanje konfliktov od 1 do 5.
- Izmenjajte si morebitne izkušnje ali priporočila v zvezi z reševanjem konfliktov.

Kje lahko merimo?

V organizaciji ali skupnosti, kjer se lahko pojavijo konflikti.

Razlaga standarda

Izvajanje in vzdrževanje učinkovitih mehanizmov za reševanje sporov, ki omogočajo konstruktivno reševanje nesoglasij, preprečevanje sporov in ohranjanje pozitivnih odnosov med deležniki.

Načelo 9: Zagovorništvo in ozaveščanje

Cilj

Zagovarjanje ciljev in načel pobud v skupnosti in zunaj nje, vključevanje novih deležnikov in pridobivanje podpore širše javnosti.

Ukrepi

Sodelovanje pri prizadevanjih za zagovorništvo in ozaveščanje ter pridobivanje podpore zunanjih akterjev za krepitev mladinskega dela na lokalni ravni.

Metode za doseganje cilja

- **Mreženje in sodelovanje:** Vzpostavljanje odnosov z zunanjimi subjekti za zagovarjanje mladinskih interesov.
- **Kampanje za ozaveščanje:** Organizirajte dogodke za ozaveščanje o vprašanjih, povezanih z mladimi.
- **Zagovorništvo različnih politik:** Prizadevajte si za spremembe politik, ki bodo koristile lokalnim mladinskim pobudam.

Standard

Aktivno sodelujte pri zagovorniških prizadevanjih za ozaveščanje in pridobivanje podpore zunanjih akterjev za krepitev mladinskega dela na lokalni ravni. Izmerite število zbranih zunanjih akterjev, doseg in odzive na družabnih omrežjih, število člankov in medijskih kampanj o temah s področja mladine, spremembe v mladinskem delu po kampanjah ter večjo ozaveščenost v skupnosti.

Kaj lahko merimo?

- Število zunanjih akterjev, ki so se zbrali ali so vključeni v pobude za mladinsko delo. Kazalniki dosega in vključenosti v družbenih medijih, vključno z rastjo števila sledilcev in stopnjo vključenosti.
- Število člankov in medijskih kampanj o mladinskih temah ter njihova pogostost. Spremembe v mladinskem delu pred zagovorniškimi kampanjami in po njih, vključno s finančno podporo in priznanjem.
- Povečana raven ozaveščanja skupnosti.
- Število interakcij mladih in deležnikov s področja mladine z odločevalci.

Kako lahko merimo?

- Vodenje podatkovne zbirke zunanjih deležnikov, vključenih v pobude za mladinsko delo, in spremljanje morebitnih sprememb v daljšem časovnem obdobju.
- Redno spremljajte in analizirajte kazalnike družbenih medijev, da ocenite doseg in vključenost.
- Vodite evidenco objavljenih člankov in medijskih kampanj, povezanih z mladinskimi temami, ter beležite njihovo pogostost.
- Dokumentirajte podporo, ki je bila zagotovljena mladinskim pobudam, in zbirajte povratne informacije o učinku zagovorniških kampanj.
- Izvedite ankete ali ocene za merjenje ravni ozaveščenosti skupnosti. Ocenite uspešnost zagovorniških prizadevanj pri vključevanju zunanjih akterjev od 1 do 5.
- Ponudite predloge za izboljšanje kampanj za ozaveščanje in ozaveščanje.

Kje lahko merimo?

V organizaciji, skupnosti ali na lokalni ravni, kjer potekajo pobude za mladinsko delo in zagovorniške kampanje.

Razlaga standarda

Aktivno sodelovanje pri zagovorništvu in informiranju za ozaveščanje, zagotavljanje zunanje podpore in krepitev pobud na področju mladinskega dela na lokalni ravni.

Načelo 10: Trajnostno sodelovanje

Cilj

Spodbujanje dolgoročne zavezanosti in sodelovanja med deležniki ter zagotavljanje odpornosti in prilagodljivosti pobude v daljšem časovnem obdobju.

Ukrepi

Priznavanje in praznovanje prispevkov deležnikov za spodbujanje trajne vključenosti in zavezanosti pobudam za mladinsko delo.

Metode za doseganje cilja

- **Zahvalni dogodki:** Gostite slovesnosti za podelitev priznanj za prispevke
- **Platforme za priznanja:** Ustvarite nagrade za izjemne prispevke.
- **Predstavitve zgodb o uspehu:** Javno delite uspešne zgodbe.

Standard

Aktivno priznavanje in proslavljanje dosežkov deležnikov za spodbujanje trajne vključenosti in zavezanosti pobudam na področju mladinskega dela. Merite prijaznost do mladih s številom prejetih povratnih informacij in številom krajev, ki so aktivno izjavili, da so prijazni do mladih. Ocenite tudi število organizacij, ki sodelujejo pri podpiranju mladinskih pobud, število uspešno začelih mladinskih pobud in število mladinskih pobud, ki se sčasoma (dolgoročno) ponovijo.

Kaj lahko merimo?

- Število prejetih povratnih informacij, na primer število povratnih informacij, predloženih v anketah, škatlah za predloge ali spletnih obrazcih.
- Število krajev ali organizacij, ki so dejavno izrazili svojo prijaznost do mladih. Količina in narava prejetih povratnih informacij, na primer teme in vprašanja, ki so jih izpostavile zainteresirane strani.
- Število organizacij, ki sodelujejo pri podpiranju mladinskih pobud, in raven njihove vključenosti.

- Število mladinskih pobud, ki se uspešno začnejo in napredujejo od načrtovanja do izvedbe.
- Število mladinskih pobud, ki se sčasoma ponovijo, kaže na njihovo dolgoročno trajnost.

Kako lahko merimo?

- Zbirajte in analizirajte povratne informacije z anketami, škatlami za predloge, spletnimi obrazci ali drugimi mehanizmi za povratne informacije.
- Vodite evidenco o krajih in organizacijah, ki dejavno spodbujajo prijaznost do mladih.
- Ovrednotite prejete povratne informacije in določite teme in vprašanja, ki so jih izpostavile zainteresirane strani.
- Sestavite seznam organizacij, ki sodelujejo pri podpiranju mladinskih pobud, in ocenite njihovo stopnjo vključenosti.
- Dokumentirajte napredek in izvajanje mladinskih pobud od njihovega začetka.
- Vodite evidenco dolgoročnih mladinskih pobud ter spremljajte njihovo kontinuiteto in učinek skozi čas.
- Kako dobro program prepoznava prispevke deležnikov od 1-5.
- Predlagajte metode za nadaljnje spodbujanje trajnega sodelovanja.

Kje lahko merimo?

V okviru organizacij, skupnosti ali na lokalni ravni, kjer potekajo pobude za mladinsko delo in sodelovanje z zainteresiranimi stranmi.

Razlaga standarda

Aktivno priznavajte in proslavljajte dosežke deležnikov, da bi spodbudili trajno sodelovanje in zavezanost pobudam za mladinsko delo.

Načelo 11: Varno okolje

Cilj

Zagotavljanje varnega okolja za vse zainteresirane strani z zagotavljanjem fizične in mentalne varnosti pri vseh interakcijah in dejavnostih.

Ukrepi

Razvijanje in izvajanje celovitih varnostnih ukrepov za zagotavljanje dobrega telesnega in psihičnega počutja udeležencev pri vseh dejavnostih in interakcijah. To vključuje ustvarjanje varnih prostorov, tako fizičnih kot spletnih, ter zagotavljanje virov in podpore za duševno zdravje.

Metode za doseganje cilja

- **Upravljanje in ocenjevanje tveganja:** Redno ocenjevanje in zmanjševanje morebitnih tveganj v vseh okoljih.
- **Podpora in viri:** Zagotovite dostopno podporo za duševno zdravje in vire za fizično varnost.
- **Izobraževanje in ozaveščanje:** Izvajajte delavnice o varnostnih praksah in ozaveščanju o duševnem zdravju.

Standard

Zagotavljanje varnega in podpornega okolja, ki daje prednost varnosti in duševnemu zdravju vseh posameznikov ter ustvarja razmere, v katerih lahko vsi sodelujejo brez strahu.

Kaj lahko merimo?

- Pogostost varnostnih incidentov in reševanje le-teh.
- Sodelovanje in povratne informacije o varnostnih ukrepih in virih za duševno zdravje.
- Dostopnost in učinkovitost podpornih storitev.

Kako lahko merimo?

- Spremljajte poročila o incidentih in rešitve za trende in izboljšave.
- Anketirajte udeležence o njihovem dojetanju varnosti in podpore.
- Ocenite uporabo in učinek zagotovljenih virov.

Kje lahko merimo?

Na vseh mestih delovanja, vključno s fizičnimi lokacijami in digitalnimi platformami, kar zagotavlja celovito pokritost.

Razlaga standarda

Aktivno vzdrževanje in izboljševanje varnostnih standardov, ki odražajo zavezanost telesnemu in duševnemu blagostanju skupnosti, s poudarkom na preventivnih ukrepih in odzivnih podpornih sistemih.

Dobre prakse vključevanja mladih

Drugo poglavje

Spoznajte pripoved o preobrazbi, v kateri so različne evropske organizacije izvajale učinkovite prakse za vključevanje in opolnomočenje mladih ter tako spodbujale pozitivne spremembe.

Od kulturnega bogastva češke do živahnih ulic Španije - te pobude tkejo tapiserijo preobrazbe onkraj geografskih meja. Muzeji in knjižnice postanejo dinamična središča za socialno interakcijo, medtem ko mladi s projekti, ki jih vodi strast, prevzamejo osrednjo vlogo. Na podeželskih območjih strukturirani dialogi krepijo mlade strokovnjake, ki oblikujejo samo strukturo prihodnosti svojih skupnosti. Te dobre prakse so bile navdih za standarde kakovosti, poudarjajo pomen inovativnih pristopov pri vključevanju mladih in razvoju skupnosti.

Ciljna skupina

Ti pionirski projekti so namenjeni različnim ciljnim skupinam, predvsem mladim državljanom, starim od 16 do 30 let, zlasti tistim, ki živijo v ruralnih naseljih. Pomemben del ciljne skupine so tudi lokalne oblasti, ki jih zanima podpora in izvajanje teh pobud.

Poleg tega so ključni udeleženci posamezniki, ki so motivirani za sodelovanje pri vprašanjih, povezanih s participacijo mladih, aktivnim državljanstvom in razvojem podeželja. Člani združenj in lokalni upravitelji predstavljajo sekundarno ciljno skupino, ki ima dejavno korist od teh pobud. Uporabljene metode zaposlovanja, od javnih pozivov do priporočil od ust do ust, so dale pozitivne rezultate z visoko stopnjo vključenosti in udeležbe.

Pot v mesto

V Moravskolezijski regiji se program "Pot v mesto" že desetletje razvija kot svetilnik opolnomočenja mladih, starih od 13 do 30 let. Ta vizionarska pobuda, ki jo vodijo občine in ministrstvo za izobraževanje, ponuja strukturirano pot v petih korakih.

Začne se z zamisljivo mladih, nadaljuje s posvetovanji in predstavitvami mestnemu svetu ter se zaključi z izvedbo projekta. Program privzgaja dragocene življenjske veščine in spodbuja partnerstva s knjižnicami, univerzami in lokalnimi podjetji, s čimer ustvarja uspešno platformo za spremembe in razvoj skupnosti, ki jih vodijo mladi.

Red Participe+

Španska mreža "Red Participe+" je odličen model sodelovanja med občinami, ki spodbuja pogostejše in trdnejše sodelovanje na področju mladine. Nastala je leta 2015 in se je razširila na različne občine, uspeh pa je dosegla z evropskimi projekti in lokalnimi pobudami.

Ključna je zavezanost mreže k vključevanju političnih voditeljev, mladinskih delavcev in mladih samih v prizadevanja za krepitev moči. Redna spletna srečanja omogočajo nemoteno izmenjavo informacij, kar omogoča skupno nadobčinsko načrtovanje in prispeva k učinkovitim dolgoročnim ciljem.

Akcijske skupnosti

Na Madžarskem ta projekt, ki se izvaja v sodelovanju s ključnimi kulturnimi ustanovami, krepi sodelovanje skupnosti in družbeno dejavnost. Projekt je v treh letih

vzpostavil mrežo mentorjev, razširil znanje na konferencah in usposabljanjih ter začel izvajati zgledne programe v 25 kulturnih organizacijah. Rezultati so dvojni - krepitev povezav med lokalnimi oblastmi, kulturnimi ustanovami in državljani ter zagotavljanje pomembne metodološke podpore procesom razvoja skupnosti.

Javni zavod Mladi zmaji

Ljubljanski Mestni inkubator je izjemna pobuda v okviru Strategije Mestne občine Ljubljana za mlade 2016-2025.

Ta program, ki ga je leta 2016 začel izvajati javni zavod Mladi zmaji v sodelovanju z nevladno organizacijo TiPovej!, mladim omogoča, da uresničijo svoje ideje, pri tem pa so deležni strokovnega svetovanja in finančne podpore. S postavljanjem preprostega, a močnega vprašanja - "Kaj deluje dobro in kaj bi lahko bilo še boljše?" - mlade posameznike ali skupine vključi v delavnice, razprave in dejavnosti, pri čemer izpopolnjujejo svoje koncepte in na koncu izberejo projekte za izvedbo. Uspeh programa pripisujejo učinkovitemu sodelovanju, strukturirani podpora in prilagojenim programom usposabljanja, zaradi česar izstopa med mladinskimi pobudami.

ARCO – Vodje mladinskih skupnosti

Projekt ARCO se je leta 2021 začel izvajati na italijanskem podeželju, v petih slikovitih majhnih krajih za mlade med 16. in 30. letom starosti. ARCO je nastal na podlagi bogatih izkušenj projekta "Spop Lab", njegov cilj pa je bil mlade opremiti z veščinami in znanjem, da bi postali zagovorniki lokalnega razvoja, participativnih procesov, aktivnega državljanstva in skupnega načrtovanja skupaj z javnimi upravami.

Kljub izzivom, ki jih je predstavljala pandemija, je ARCO vztrajal in se prilagodil digitalnim platformam. Celoviti cilji projekta so zajemali sodelovanje mladih, veščine lokalnega razvoja, raziskovanje podjetništva, dimenzije spola in drugo. Strukturirana pot projekta ARCO - zagon, analiza, oblikovanje, usposabljanje, ukrepanje in vrednotenje - je razkrila odpornost in vizijo podeželskih skupnosti ter potencial za opolnomočenje mladih.

Rezultati

V Italiji, na češkem, v Sloveniji, na Madžarskem in v Španiji " skupni učinek" opolnomočenih mladih ustvarja izjemen val sprememb. Ne gre le za posamezne projekte, temveč za ustvarjanje trajnostnega modela vključevanja mladih. Ta mreža mladih pobudnikov sprememb se je vztrajno širila in mladim iz različnih okolij

zagotavlja priložnosti za povezovanje, učenje ter odpravljanje ovir stigme in predsodkov. Rezultat je bolj povezana, vključujoča in ozaveščena družba.

Te pobude so mladim posameznikom pomagale, da so se začeli vključevati, in jim omogočile, da so izrazili svoja prepričanja in ideje. Učinek je bil velik, zlasti v Moravskošlezijski regiji, kjer se pojavlja bolj ozaveščena in politično aktivna mladina, ki je pripravljena voditi svoje projekte in navdihovati spremembe.

Ocenjevanje rezultatov teh pobud je ključni del procesa. Vključuje letna srečanja z vsemi zainteresiranimi stranmi, uradne ocene ministrstva za izobraževanje in zasebnih donatorjev ter stalno samoocenjevanje po vsakem dogodku. To celovito ocenjevanje zagotavlja trajnost in učinkovitost.

Učinek se razteza na različne ravni:

- **Mladi:** Pridobijo nova znanja, spretnosti, finančno podporo in mentorstvo, da svoje ideje spremenijo v projekte in socialna podjetja, kar spodbudi njihovo osebno in poklicno rast.
- **Lokalne skupnosti in prebivalci:** Storitve in izdelki, ki jih oblikujejo mladi, povečujejo socialno kohezijo in nudijo konkretne koristi za skupnost.
- **Podjetja in nevladne organizacije:** Dobijo priložnost za sodelovanje z inovativnimi mladimi, nove poglede in razvoj novih programov, storitev in izdelkov.
- **Občinski uslužbenci:** Vpogled v življenje in ideje mladih prispeva k boljšemu načrtovanju in politiki mesta.

čepprav je merjenje učinka stalen izziv, se ocenjuje predvsem z ocenami udeležencev, poročili o pobudah in stalnimi interakcijami z mladimi. Ta pristop zagotavlja, da se pobude še naprej odzivajo na spreminjajoče se potrebe in želje mladih vodij skupnosti. Metodološki razvoj, mentorske mreže, usposabljanja, raziskovalne pobude, dnevi strokovnih delavnic, študijska potovanja in konference so bistvene sestavine teh prizadevanj. Krepijo institucije za razvoj skupnosti in kulturne ustanove, spodbujajo inovacije in promovirajo dobre prakse.

V Španiji je učinek še večji, saj spodbuja sodelovanje in interakcijo med občinami, političnim in tehničnim osebjem ter mladimi samimi. Ta mreža sodelovanja zagotavlja platformo za izmenjavo informacij, razvoj projektov in nadobčinsko načrtovanje, kar bogati življenja mladih in prispeva k pozitivnim spremembam v lokalnih skupnostih. "Kolektivni učinek" je dokaz potenciala mladih, moči vključevanja skupnosti in moči čezmejnega sodelovanja. To je zgodba o vplivu, opolnomočenju in skupnem potovanju k ustvarjanju bolj vključujočih, ozaveščenih in živahnih družb.

Zaključek

V različnih evropskih državah se pojavlja skupna tema - zavezanost k opolnomočenju mladih in spodbujanju razvoja skupnosti. Te pobude, od projektov, ki jih vodijo mladi, do mrež strukturiranega dialoga, imajo skupen cilj: zagotoviti prostor za izražanje mnenj mladih, spodbujati njihove pobude in ustvarjalnost ter navdihovati pozitivne spremembe v skupnostih.

Na češkem ima desetletje stara platforma, ki jo vodijo občine in ministrstvo za izobraževanje, pomemben vpliv. Njihova prizadevanja so namenjena vključevanju mladih, starih od 13 do 30 let, v skupnostne projekte, s čimer se jim privzgajajo dragocene življenjske spretnosti in občutek odgovornosti. Ta pobuda z organizacijo izletov ob koncu tedna in spodbujanjem partnerstev s knjižnicami, univerzami in lokalnimi podjetji še naprej raste in uspeva.

V Italiji je projekt ARCO dosegel 385 udeležencev, ki so pridobili znanja o lokalnem razvoju, participativnih procesih in aktivnem državljanstvu. Kljub izzivom, ki jih je povzročila pandemija, je projekt vztrajal in dosegel pomembne rezultate, vključno s prenovo lokalnih objektov in aktivnim sodelovanjem na družbenih medijih. V Sloveniji primer dobre prakse z mentorstvom in finančno podporo podpira mlade pri uresničevanju njihovih idej. S tem ne samo opolnomoči mlade, ampak tudi obogati lokalne skupnosti ter podjetjem in nevladnim organizacijam ponudi priložnosti, da koristijo mladim umom.

Madžarski projekt "Akcijske skupnosti" poudarja pomen strukturirane podpore idejam mladih, ki vodi k uspešnemu izvajanju inovativnih pobud in bogatenju lokalnih skupnosti z izdelki, ki krepijo socialno kohezijo.

Španska mreža Participe+ je zgled strukturiranega dialoga, ki povezuje mlade, politične voditelje in strokovnjake iz različnih občin, da bi olajšali medsebojno sodelovanje in izmenjavo. Ta mreža je bila ključna pri spodbujanju gospodarske, poklicne in osebne rasti, saj dokazuje moč skupnih prizadevanj.

Te pobude, ki zajemajo različne države in kontekste, odražajo potencial mladih, da postanejo katalizatorji pozitivnih sprememb. Z zagotavljanjem prostora, virov in podpore, da lahko uresničijo svoje zamisli, spodbujajo inovacije in promovirajo ne le mlade same, temveč tudi njihove skupnosti in družbo na splošno. Predanost, trajnost in vpliv teh projektov so dokaz preobrazbene moči opolnomočenja mladih in vključevanja skupnosti.

Zaključek

V tej publikaciji raziskujemo 11 načel in navdihujočih praks, ki se osredotočajo na spodbujanje aktivne udeležbe mladih in vključevanja v skupnost. Od Češke do Španije organizacije dejavno vključujejo zainteresirane strani in opolnomočijo mlade posameznike, da spodbujajo pozitivne spremembe. Te pobude so bile ključne pri oblikovanju standardov kakovosti za gojenje podpornih okolij za pobude, ki jih vodijo mladi.

Sprejetje teh uveljavljenih standardov za kakovostno mladinsko delo lahko ne le poveča kredibilnost vašega programa, temveč tudi spodbuja kulturo odgovornosti. Upamo, da vam bo ta priročnik služil kot praktični vir in vas navdihnil pri vzpostavljanju okolij, ki podpirajo in krepijo mladinske pobude.

Poglej naše delo!

Stopi v stik!

Ayuntamiento de Cabra
ÁREA DE POLÍTICAS SOCIALES
DELEGACIÓN DE JUVENTUD

